

GLAGOLA MORATI IN MOČI

Na začetku si pogledajmo nekaj primerov.

*Žal ne **morem** klepetati, **moram** v učilnico.*

*Vsak večer **moram** narediti domačo nalogo.*

*Jure ne **more** na zabavo, ker ima še veliko dela.*

Kaj opaziš? Glagola **morati** in **moči** sta si zelo podobna, razlikujeta se samo v eni črki: **moram** ali **morem**. Njun pomen pa je popolnoma različen, zato moramo biti pazljivi, katero obliko uporabimo. Pogledajmo si razlago.

Moram (glagol **morati**) pomeni, da je nekaj treba. Izraža nujnost, da se nekaj zgodi.

Človek mora biti prijazen do ljudi.

Morali bi kupili nove stole.

Sam moraš najti rešitev.

Ne morem (glagol **moči**) pomeni, da nekaj ni mogoče. Izraža nezmožnost človeka, da izvede dejanje.

Petra ne more priti, ker ima pevske vaje.

Mi lahko pomagaš? Oprosti, žal ne morem.

Ne morem ti obljubiti, da pridem na rojstni dan.

Zapomni si: morati izraža nujnost, moči izraža nezmožnost.

Glagola **morati** in **moči** imata še eno posebnost. Obliko **moram** uporabljamo samo v trdilnih in vprašalnih povedih, pri nikalnih pa uporabimo drugačno obliko. Pri glagolu **moči** je ravno obratno – obliko **ne morem** uporabljamo samo v nikalnih povedih. Poglejmo si nekaj primerov.

- (+) Danes **moram** narediti domačo nalogo.
- (?) Ali **moram** danes narediti domačo nalogo?
- (-) Danes **mi ni treba** narediti domače naloge.

- (-) Danes **ne morem** obiskati prijatelja.
- (+) Danes **lahko** obiščem prijatelja.
- (?) Ali **lahko** danes obiščem prijatelja?

Kaj si opazil? Pri zanikanem glagolu **morati** uporabljamo obliko **ni treba**. Pri tem vedno uporabljamo tudi **osebni zaimsek v tretjem sklonu** (mu, ji, nam ipd.). S tem izrazimo, na koga se nanaša glagol **morati**.

Pri trdilni in vprašalni obliki glagola **moči** uporabljamo obliko **lahko**. S tem izrazimo zmožnost, da nekdo nekaj stori.

Zapomni si: **moram uporabljamo samo v trdilnih in vprašalnih stavkih, **ne morem** uporabljamo samo v nikalnih stavkih.**

Kot druge glagole lahko tudi glagola **morati** in **moči** uporabljamo **v različnih časih (preteklik, sedanjik in prihodnjik)**. Do zdaj smo si ogledali oblike za sedanjik, v razpredelnici pa najdeš oblike za vse tri čase. Kako se spremeni glagol **moči**?

čas	MOČI	MORATI
sedanjik +	LAHKO	MORAM
sedanjik -	NE MOREM	NI MI TREBA
preteklik +	SEM LAHKO	SEM MORAL
preteklik -	NISEM MOGEL	NI MI BILO TREBA
prihodnjik +	BOM LAHKO	BOM MORAL
prihodnjik -	NE BOM MOGEL	NE BO MI TREBA

Zapomni si: glagol moči ima v pretekliku in prihodnjiku obliko **mogel, glagol morati pa obliko **moral**.**

Pogosto se zgodi, da ta dva glagola zamenjamo. V pogovornem jeziku velikokrat napačno uporabimo obliko "mogel", ko govorimo o nujnosti. Poglejmo si dva primera.

Oprosti, da ti nisem pomagal, **mogel** sem pomagati mami.

Oprosti, da ti nisem pomagal, **moral** sem pomagati mami.

VAJE

Vstavite glagola *morati* ali *moči* v pravilni obliki.

Nista se razumela, vendar vseeno nista _____ en brez drugega.

Meso in podobna živila _____ biti vedno na hladnem.

Vrhunski športnik ne _____ biti vsak.

Ali gremo _____ zvečer v kino?

V Sloveniji si leta 2019 šest odstotkov ljudi ni _____ privoščiti avtomobila.

Vsak bi _____ pomagati ljudem v stiski.

Nalogo sem naredil že zjutraj, zato _____ danes.

Kolesarji so _____ prevoziti 163 km.

Ne _____ verjeti, kaj vse se mi je zgodilo.

Roke nisem _____ premikati.

Strokovnjaki opozarjajo, da bi _____ zmanjšati količino soli v prehrani.

Razpoloženja ne bo _____ pokvariti niti slabo vreme.

Avtorica: Dafne Marko

Popravite napake.

Nisem moral verjeti, da je ura že deset.

Včeraj so mu izpulili zob, zato ne mora jesti.

Brat je včeraj pospravil sobo, zato ji danes ni treba.

Ali res morem pomagati mami?

Nisem moral na zabavo, mogel sem se učiti.

Ai veš, kdaj moremo biti jutri v šoli?